

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 'sweeks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f5 in de drie maanden. —

ZATURDAG 8 OCTOBER.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels f1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Buitenlandsche Berigten.

TURKIJE.

Semlin, 23 sept. Over het algemeen is de Servische gestelijheid den vordreven vorst *Michaël* zeer toegedaan, en ziet de omwenteling met ongunstige oogen aan. Bij het volk wordt overigens een vroeger onbekend gevoel voor deszelfs onafhankelijkheid levendig; het zou zich evenmin vrijwillig aan de heerschappij van eene christelijke mogendheid onderwerpen, als hetzelfde langer het Turksche juk wil verdragen.

— De jongste berigten uit de Krim brengen de tijding van eene nieuwe door de Russen in Tscharkessie geleden nederlag, en van de overrompeling van een Russisch fort, waarbij de bergvolken eenige munitie hebben buit gemaakt.

— Langs buitengewonen weg is zoo even de tijding aangekomen, dat de Porte de voorwaarden van een door de mogendheden voorgesteld ontwerp ter bevrediging van den Libanon heeft verworpen en van hare zijde heeft voorgesteld eenen Turkschen gouverneur met twee eveneens Turksche onder-gouverneurs voor de Drusen en Maronieten te benoemen. De gezanten der groote mogendheden hebben tegen dit voorstel geprotesteerd.

— In den nacht van 3 tot 4 september heeft, eenige mijlen van Konstantinopel, in de zee van Marmora, een groot ongeluk plaats gevonden. Terwijl, namelijk, in den duisteren nacht de stoomboot *Crescent* van Smirna naar Konstantinopel voer, stootte deze, niettegenstaande eenige oogenblikken te voren de machine ophield te werken, met zulk eene kracht tegen een zeilschip, dat dit geheel verbrijzeld en overvaren werd. Terstond zette de *Crescent* zijne booten uit, en kruiste meer dan een uur op de plaats rond, ten einde de manschap te redden; alle pogingen bleven echter vruchteloos, daar alle personen met het onbekend gebleven schip spoorloos in de golven verzvolgen zijn.

RUSLAND en POLEN.

Van de Russische grenzen, 8 sept. Dat de weigering eener vernieuwing der cartel-conventie wegens uitlevering van deserteurs eenigen invloed op de toenadering en inachthouwing van Rusland jegens de wenschen van Pruisen zou van kunnen hebben, kan slechts door hen betwijfeld worden, die in de Russische amtbladen niet gelezen heeft, dat daar, op eens, tusschen 1 en 2 duizend deserteurs der kantonnerende troepen worden opgeroepen. De desertie heeft aldaar zulk eene uitgebreidheid verkregen, dat dezelve alle geloof te boven gaat en de Russische ambtenaren tot wanhoop brengt. En dit geschiedt terwijl de cartel-conventie nog in kracht is. Het radicale middel, ten einde deze desertie tegen te gaan, bestaat trouwens niet in overeenkomsten wegens uitlevering van deserteurs. Daar derzelfer oorzaak geheel in de buitengewoon strenge discipline en de Aziatische behandeling der Russische soldaten, benevens in den afkeer der Polen tegen de Russen te zoeken is, zoo moet ieder middel tegen de desertie ook hiervan nitgaan.

DENEMARKEN.

Koppenhage, 27 sept. Het schip *Ocean*, kapitein *Henry Peace*, van Liverpool naar Apenrade bestemd, is in de haven van Aalborg binnengelopen. Kapitein *Peace* had in zee 5 man van het verongelukte Russische lijneschip *Ingermannland* gered, en hen in Noorwegen aan land gebracht; ook heeft hij verhaald, dat hij in eene boot 80 man gezien heeft, die eveneens aan de Noorweegsche kust gered zijn.

— In het berigt van het comité voor de financiën uit de Deensche standen, stelt men onder anderen het vol-

gende voor: dat de Deensche bezittingen op de kust van Guinea, welke aan de meeste daarheen vertrekkende Europeanen het leven, en aan den staat jaarlijks 27,000 reichsthaler kosten, gansz in verlaten worden. Men opzigte der bezittingen in Oostindië, voor welke de kosten ongeveer 50,000 reichsthaler bedragen, wordt voorgesteld zoo spoedig mogelijk onderhandelingen met een andere mogendheid aan te knopen, welke dezelve zou willen overnemen. Verder wil men de groote porcelein-fabriek in Koppenhagen, die aan den staat een jaarlijksch verlies van 8400 reichsthaler veroorzaakt, in handen van privaat-personen zien overgedragen.

— Het dagblad *Randers Avis* berigt, dat den 23sten september, des namiddags, een manspersoon geheel naakt de poort van Randers kwam binnen marcheren, en met de grootste zelftevredenheid door de Noorderstraat over de raadhuismarkt wandelde, van waar hij zijne wandeling door de overige straten der stad zou hebben voortgezet, indien de politie hem niet had aangehouden en in verzekerde bewaring gebragt, waarheen hij zich gewillig liet brengen. Het bleek spoedig dat hij krankzinnig was, en ook van welken aard zijne waanzinnigheid was, daar hij zich plegtig als een profet aankondigde en iedereen, die de waarheid bemint, opeischte naar zijne stem te hooren. Van waar de ongelukkige overigens gekomen was heeft men nog niet kunnen uitvorschen; hij schijnt een boer en tusschen de 20 en 30 jaren oud te zijn. Volgens zijne eigene opgave had hij zijne kleederen in een naburig dorp achtergelaten, waar dezelve ook gevonden werden. Het eenige, dat hij bij zich had, was een godsdienstig traktaatje.

— *Calignani's Messenger* deelt het volgende mede: Daar de expeditie van den heer *Castelnau* naar de binnenlanden van Zuid Amerika onder bekrachtiging der Fransche regering nu bepaaldelijk besloten is, zoo zal het niet onbelangrijk zijn te vernemen, dat men voornemens is eene ontdekking-reis dwars over het vasteland van Zuid-Amerika in deszelfs grootste breedte, van Rio Janeiro tot Lima, in eene lijn van 1000 uren te doen. De helft dezer streken werd tot dusver nog nooit door Europeanen bezocht. De terugreis zal langs de Maranon- of Amazonen-rivier en door het binnenste van Gujana plaats hebben. Deze uitgestrekte reis zal de openbare opmerkzaamheid in den hoogsten graad opwekken, daar dezelve ons omtrent bijna fabelachtige landen, zoo als over het rijk van den grooten Wapisi, het gebied der oorlogzuchtige Amazonen, aan wier bestaan de beroemde *La Condamine* geloofde, die in de vorige eeuw den Maranon bezocht, en het geheimzinnige Eldorado, gewigtige berigten zal mededeelen, en dezelve ons bovendien in aardrijks- en natuurkundig opzigt belangrijke ontdekkingen zal opleveren. Dat de heer *Castelnau* voor deze onderneming berekend is, heeft hij door zijne talrijke werken over de natuurlijke historie, en door de beschrijving van zijn vijfjarig verblijf onder de roode mannen in de onbekendste deelen van Noord-Amerika, genoegzaam bewezen.

DUITSCHLAND.

Groothertogdom Hessen, 30 sept. De bestwortel-suiker-fabriek in ons Groot Hertogdom zal, te oordeelen naar al hetgeen wat dienaangaande wordt verhaald, met dit jaar ten einde loopen. In de jongstgehouden algemeene vergadering moet het besluit zijn genomen om alleen den aanwezigen voorraad af te werken, denzelfden langzamerhand te gelde te maken en in eene later te houden vergadering te bepalen of in het vervolg met het raffineren van koloniale suiker zal worden begonnen dan wel de gansche zaak zal worden opgegeven en tot liquidatie overgegaan. Het bedrag der bij de maatschappij overgeblevene gouden zal in deze wel het besluit bepalen,

ENGELAND.

Londen, 3 oct. Er zijn tijdingen uit New-York tot den 16den dezer. Het nieuws is onbelangrijk. Te Washington voornemen zoude hebben om zijn ontslag in te zenden en dat of de heer *Cushing*, of de heer *Upshur* hem zoude opvolgen. Er had geene merklijke verandering plaats gehad in den handel en geldstand. De nieuwe leening was nog niet aanbesteed geworden, en men hoopte dat de Engelsche kapitalisten zich thans niet afkeerig zouden toonen, om in de financiële behoeften der Vereenigde Staten te helpen voorzien. De fondsen op de staven van Ohio en Alabama waren 1 à 2 pCt. gerezen, doordien deze staten eenige remises tot rentebetaling gemaakt hadden. De obligatiën 6 pCt. der Vereenigde Staten stonden 100 pCt., de aandelen in de Vereenigde Staten-bank 2 à $\frac{1}{2}$, de wissel op Engeland was 107 $\frac{1}{2}$ à 107 $\frac{3}{4}$.

— Tijdingen uit Texas, tot het einde van augustus, melden, dat men daar de hoop koesterde, dat door de bemoeijing van Grootbritannien en der Vereenigde Staten een vredetraktaat tusschen Mexico en Texas soude tot stand gebragt worden. De tijdingen uit Mexico zijn onbelangrijk.

— Te Bristol is tegenwoordig een zeer zonderling regtsgeging aanhangig. Er is aldaar een achtingswaardig koopman, met name *John Woolley*, woonachtig. Bij dezen man, die weduenaar is, was inwonende zijne 22 jarige schoonzuster, miss *Eryert*; dit meisje heeft, om redenen die bij het proces nader ontwikkeld zullen worden, hem diets gemaakt, dat zekere zeer rijke dame smoorlijk op hem verliefd was, maar dat hare familie tegen het huwelijk zou wezen, waarom alles zeer in het geheim behandeld moest worden; met bijna ongehoofdelijke intrigues heeft zij alles zoodanig weten te beschikken, dat de heer *Woolley*, die intusschen alles bekostigde, zijne bruid niet te zien heeft gekregen voor na de voltrekking van het, op de Engelsche wijze heimelijk ingezegende huwelijk, waarna het jonge paar een plaizier-reisje is gaan maken, in grooten stijl levende en steeds eene ekwipaasje met vier paarden te zijner beschikking houdende. Na de terugkomst te Bristol is het uitgekomen, dat de jonge vrouw geenszins was die rijke dame, voor welke zij was uitgegeven, maar wel zekere *Mary-Ann Morgan*, een gewezen dienstmeisje, dat noch lezen noch schrijven kan, geen penning bezit, maar misschien de familie, in welke zij gekomen is, met der tijd met eenen admiraal kan op luisteren, wyl haar broeder nu reeds den raug heeft van matroos.

— Men verzekert, dat het voorname bankiershuis *Baring Brothers en Comp.*, verlangd heeft van de income-tax ontheven te worden, op grond dat desselvs gemiddelde winsten gedurende de laatste drie jaren geene 150 p. st. 'sjaars bedragen hebben.

— De Lissabonsche brievenmaal van den 26sten september is aangekomen. Den 20sten bevorens was te Marvao, eene forteres op de Spaasche grenzen, door een vaandrig, genaamd *M. J. Franca*, aan de spits van een aldaar gestationeerd detachement caciadores (het 26ste,) eene poging tot opstand beproefd geworden, hetwelk de constitutie van 1820 uitriep. Daar echter de artillerie manschap in het fort weigerde zich aan *Franca* aan te sluiten, trok hij snel terug en slugtte op Spaaschen grond, vergezeld door zijne twee broeders, ettelijke medepligtigen en 36 soldaten, van welke laatstgemelden echter de meeste zijn teruggekeerd.

FRANKRIJK.

Parijs, 3 oct. Regtstreeksch staatkundig of financieel nieuws is er heden niet, maar de meeste van onze

bladen zijn vol van eene gebeurtenis, tot welke de aanneming van Engeland, ten opzichte van het recht van onderzoek op zee, aanleiding heeft gegeven.

De Engelsche brik *de Zwaan* heeft, namelijk, de Fransche koopvaardij-brik *de Arend*, die van het fort van Whyda, op de Afrikaansche kusten, kwam, met kanonschoten gedwongen om bij te houden en het onderzoek te gedoogen; de bijzonderheden der zaak vindt men ontwikkeld in twee officiële stukken daarover.

Het eerste is een protest van den kapitein en van de ekwipaasje van den *Arend*, tegen deze handelwijze der Engelschen.

Na vermelding van de hoogte en de breedte, op welke het schip zich bevond, alsmede hoe het door hetschieten van de Engelsche brik genoodsaakt was geworden bij te houden, vervolgt het aldus:

» Eene sloep heeft ons aangeklampt; twee mannen zonder eenige uniform en in een kostuum, hetwelk wij niet beter kunnen vergelijken dan met dat van eenen magazijn-bewaarder bij de Fransche marine, zijn aan ons toevan gekomen. Een van dezelve heeft mij de magtiging van den Franschen minister, tot het onderzoeken der schepen van onze nalie, vertoond. Ofschoon de zaak onwettig en de handelwijze willekeurig ware, heb ik mij genoodsaakt gezien, voor het geweld te buigen, en heb ik hun mijn schip en mijne lading ten beste gegeven. Ik heb evenwel geprotesteerd: in naam van mijn gouvernement, tegen de onwettige en willekeurige daad; en, in naam van mijne reeders en assuradeurs, tegen de schade, die uit dit oponthoud zouden kunnen voortspruiten, aangezien de moeite, die wij hebben zullen, om de nog zeer gevaarlijke Kaap Formosa om te zeilen. De kapitein van den kruiser, *de Zwaan*, heeft op mijn protest geantwoord, en na ons twee en een half uur te hebben opgehouden, hebben de beide mannen, waarvan de een beschooten was, ons de vrijheid gelaten, van te manoeuvreren, zonder, overeenkomstig het gebruik, het scheeps-journaal te onderteekenen.

» Als kapitein van de Fransche brik, *de Arend*, en doordrongen van het bewustzijn, hoezooer zoodanige kwellingen gedaan worden tot het ontmoedigen en belammeren van onze koopvaardij-vaart, maak ik hiervan het tegenwoordig proces-verbaal (hij wien zulks toekomt, moge het vervolgen) en teeken ik hetzelfde met mijne ekwipaasje en mijne passagiers.

Het antwoord van den kommanderenden officier van de Engelsche brik, den heer *Wilson*, op bovenstaand protest, luidt als volgt:

» De kommandant van de brik van H. Brits. Maj. *de Zwaan*, onderrigt zijnde geworden, dat eenige schepen, onder Fransche vlag te Whyda handel drijvende, slaven in die haven hadden opgenomen, acht zich gerechtigd een onderzoek te doen op al de schepen, die deze plaats verlaten; en zoodanig is het geval van de Fransche brik *de Arend*.

» Hij heeft op hetzelfde doen schieten, om hetzelfde te doen bijleggen, het zijnen pligt achtende, aldus te handelen, omdat de avond reeds begon te vallen en hij het schip verdacht hield, Spaansch of Portugeesch te zijn.

» Het Fransche gouvernement is met Grootbritanije overeengekomen omtrent het wederkeerig recht van onderzoek, en de kruisers, moesten, om zich van hunnen pligt te kwijten, het schip zoo veel oponthoud doen ondervinden, als benodigd is, om het doel te bereiken.

» Het is overigens blijkbaar, dat alle schepen, die handel drijven te Whyda, hetwelk het meest bekende depot van slaven is, noodwendig steeds verdacht gehouden moeten worden, van zich op den slavenhandel toe te leggen.

— Een brief uit Parijs deelt de volgende treurige bijzonderheden mede:

» In den laatsten tijd zijn vele zware misdrijven voor de geregtshoven in dit rijk aanhangig geweest, en binnen een kort tijdsverloop is de straf op den vadermoord tweemaal voltrokken geworden. Zoo werd den 21sten september zekere *Faisant* te Orleans met eenen swarten sluijer over het hoofd en barrevoots ter strafplaats geleid; hij had zijnen vader vergiftigd, die echter nog gered was en later zelf een verzoek om gratie onderteekende. De voltrekking der straf ging met eenige zwarigheden gepaard, daar de veroordeelde een zeer korten hals en eenen grooten boghel had; alles liep evenwel spoedig en, als men hier dit woord gebruiken mag, gelukkig af. Een dergelijk toneel heeft er den 18den september te Contances in het departement van het kanaal plaats gehad. De misdadiger, *Beaurain* genaamd, was zijnen vader met een pistool in de hand te gemoet getreden en had hem nedergeschoten. Beiden sterven met gelatenheid en berouw over hunne misdad,

Den 22sten zou de zaak van *Besson* (een knecht, die, op aanstoken van de gade van zijnen meester, dien meester vermoord heeft) voor het hof van cassatie behandeld zijn geworden; er schijnen zich echter nieuwe moeilijkheden opgedaan te hebben, daar de zaak uitgesteld is geworden. Daarentegen werd toeh het hooger beroep van eenen derden vadermoorder, *Favre*, behandeld, die door het hof van assises van het departement der Herault ter dood veroordeeld was; dat hooger beroep werd afgewezen. Ingelijks was dit het geval met het beroep in cassatie van *Julle Falipon*, gehuwd met zekeren *Segond*, beschuldigd van baron eersten man, *Antoine Gauthier*, vergiftigd te hebben; zij was door het hof van assises in het departement van de Tarn, schuldig verklaard. Den 23sten bevestigde het hof van cassatie het vonnis van het hof van assises in het departement van de Vienne, waarbij *François Gatoau* ter dood veroordeeld was, als schuldig aan pogingen tot vergiftiging en aan eenen nog onmenschelijker aanslag op het leven zijner echtgenoot. Eindelijk heeft ook het hof van assises van het departement der Charente een vrouw, *Maria Fion*, echtgenoot van *Benard*, wegens het vermoorden harer schoonzoon, tot 20 jaren dwangarbeid en te pronkstelling veroordeeld. — Voorzeker is in zoo korten tijd uit onderscheidene streken van Frankrijk geen rijker stof voor de rechtgeleerde tijdschriften en dagbladen geleverd!

Parijs, 4 oct. Semmige gewoonlijk wel onderrigte personen verzeiken, dat de heer *Thiers* sedert de sluiting der Kamer-zitting eene geregelde briefwisseling heeft gevoerd met twee mannen, die des heeren *Guizot* volle vertrouwen bezitten. Deze correspondentie betref, zoo men vermoent, een verbond tusschen deze groote mededingers, doch men voegt er bij, dat men zich niet heeft kunnen verstaan. De heer *Guizot* wilde wel den bijstand van den heer *Thiers* aannemen, maar hij wilde hem geen te gewichtig portefeuille loekennen in het kabinet, waarvan hij het hoofd is.

— Men verzekert, dat de heer *Lacave Laplagne* onlangs eenen onzer eerste kapitalisten heeft geraadpleegd over de conditiën, op welke men de overige 300 miljoen der toegestane geldleening van 450 miljoen zoude kunnen negociëren. Men voegt er bij, dat de bankier meent, dat het negociëren van deze 300 miljoen op dit oogenblik hoogst moeilijk zoude wezen, en dat men er niet aan moest denken om dezelve in 3 pCt. aan te gaan, vermits de plaatsing der 150 miljoen groote moeilijkheden had ondervonden.

— Met betrekking tot de bekend geworden stukken, die de aanhouding der Fransche brik *den Arend* ten onderwerp hebben, en tot de artikels, welke de oppositie-bladen daarop gronden, behelst een der ministeriele dagpapieren, de *Globe*, een vertoog, waarin hij, na verscheiden onnaauwkeurigheden in een artikel van den *National* over deze zaak te hebben doen opmerken, aldus voortgaat:

» Het is inderdaad opmerkelijk, dat, in het eerste geval mischien, waarin het scheeps-onderzoek met volkomene gematigdheid en beleefdheid geschied is, dit juist als gelegenheid is aangegrepen, om eene ontijdige vaderlandsliefde aan den dag te leggen. Kapitein *Brice* schijnt niet begrepen te hebben, dat de bewoordingen zelve van zijn rapport juist het tegendeel blijkbaar maakten van hetgeen waarover hij klaagt. Het Engelsche schip heeft zijn schot met scherp gedaan, omdat het, tegen den wind moetsende opwerken, eenen ontzettenden tijd noodig gehad zou hebben, om het Fransche schip te bereiken, en dat dit het eenige middel was, hetwelk hij had, om het te doen bijdraagen.

» Twee mannen zonder uniform, zegt vervolgens » kapitein *Brice*, en in het kostuum van magazijn-be- » waarders (*Cambusiërs*) na mij het bevel der Fransche » regering vertoond te hebben, zijn aan boord geklom- » men, en in plaats van tot de boerboeking van het » schip over te gaan hebben zij in mijne kajuit plaats » genomen, en een gesprek met mijn scheepsvolk aan- » geknoopt. Na mij op deze wijs derdehalf uur werke- » loos te hebben gehouden, zijn zij eindelijk van boord » vertrokken, en hebben mij vrijheid gelaten om mijne » reis te vervolgen.

» Ziedaar toeh een zonderling bezwaar van kapitein *Brice* tegen den Engelschen hevelhebber. Om te voldoen aan eene tusschen Frankrijk en Engeland gesloten overeenkomst, vervult de Engelsche kapitein eene formaliteit, en opdat die formaliteit minder kwetsend voor de eigenliefde dergenen, welke hij visiteren moet, zou mogen zijn, brengt hij den tijd der visitatie in een gesprek met het scheepsvolk en met de passagiers door. Waarlijk, is dit wel, zich vijandig, onbeschoft of zelfs slechts streng getoond? Is het niet veelter zich gedragen

op eene wijs, welke hetgeen de tusschen Engeland en Frankrijk aangegane overeenkomst hinderlijk voor de fierheid en het onafhankelijkheidsgevoel onzer zeelieden hebben mag, zou kunnen verzachten.

» Wij verwonderen ons, dat kapitein *Brice* het gedrag van den Engelschen kapitein niet onder dezelve ware daglicht beschouwd heeft. Hij dringt sterk aan, even alsof zulke eene onbeschrijfelijke beleediging nitmaakte, op het keestuum van cambusiërs. Alleen in de rapporten van den kapitein en in den *National* vindt men, dat de cambusiërs een bijzonder kostuum hebben. Dit is een woord, bestemd om op den lezer te werken, maar dat eigenlijk niets beteekent. Aan de Afrikaansche kust is de hitte zoo groot, dat de meeste officieren buisjes van ligte stof draagen. Zijn het nu mischien deze buisjes, door gewoonte en noodwendigheid gewettigd, welke de *National* en de heer *Brice* met zoo veel oratorischen nadruk cambusiërs-kostuum noemen? Twee Engelsche cambusiërs, herhaalt de *National* ziedende van toorn, houders van een bevel, onderteekend *Guizot*, ziedaar het staatsrecht, dat men ons verschaft heeft.

» Het bevel, hetgeen men zegt *Guizot* geteekend te zijn, is evenmin *Guizot* geteekend als de *visiteurs cambusiërs* waren. Het bevel is door *Rosamel* of *Duperré* of eenig ander minister van marine en koloniën geteekend; en, gelijk men ziet, is, in deze geheele politieke declamatie, alles hersenschimmig, zoo het geheel als de bijzonderheden.

— Onlangs zijn hier verscheiden brieven van den president der republiek *Haiti* ontvangen, in welke hij zich beklagt over het uitgestrooid gerucht, dat die republiek voornemens zou zijn de aardbeving, die velen harer inwoners verarmd heeft, tot voorwendsel te nemen, om een langdurig nitel der betaling van hare schuld jegens Frankrijk te vragen. De heer *Boyer* verzekert, aan niets minder dan aan zoodanige handelwijze te denken, en liever zijn aarbt, ja zijn leven te willen verliezen, dan zijne verbintenissen niet na te komen. Bovendien is genoemde schuld bereids aanmerkelijk verminderd, en het zal geene langdurige inspanning behoeven, om haar geheel uit te delgen.

BELGIE.

Brussel, 4 oct. Het *Journal de Bruxelles* weder spreekt heden ten stelligste het gerucht, hetwelk dezer dagen in omloop is geweest, van eene op handen zijnde zijnde verandering van ministerie.

— In de kerk van *St. Germeijn* te *Lierre* is zaterdag het touw, waaraan de gewigten van het klokken-spel, ter zwaarte van 12.000 ponden, hingen, gebroken; de gewigten zijn van uit den toren door de soldering der kerk tot een voet diep in den grond geslagen, maar gelukkig zonder eenige verdere schade of ander onheil te berokkenen.

Binnenlandsche berichten.

Amsterdam, 5 oct. Ten opzichte van den moord te *Avenhorn*, waarvan wij gisteren gewaagden, verneemt men nader, dat dezelve gepleegd is ten huize van den landman *Klaas Sneeuwdoer*, en dat de als vermoedelijke dader in hechtenis genomen persoon, die vroeger als knecht bij hem had godiend, het feit reeds ten volste heeft erkend.

Haarlem, 5 oct. Heden is, na het houden van een plegtige dienst in de roomsch-katholieke kerk, gezegd aan het Klokhuis, binnen deze stad, door den Hoog Eerw. heer baron van *Wijkerslooth*, bisschop van *Curium*, de eerste steen gelegd aan eene nieuwe roomsch-katholieke kerk, welke, gewijd aan den H. *Antonius van Padua*, en gelegen aan de Grootte Krocht of Groenmarkt, bestemd is, om de eerstgenoemde te vervangen. De heer bisschop is daarbij verzeld geworden door een aantal geestelijken. De plegtigheid is bijgewoond door commissarissen uit het provinciaal en stedelijk bestuur, en afgewisseld geworden door de muziek van de schutterij, en het alhier in bezetting liggende 2de regiment zware dragonders.

Deze kerk is de tweede nieuwe roomsch-katholieke kerk, welke, sedert verleden jaar, binnen deze stad uit den grond wordt opgebouwd, en waartoe ook weder uit de stedelijke geldmiddelen is bijgedragen.

's *Gravenhage, 5 oct.* De Hooge Raad heeft gisteren bij een zeer breedvoerig gemotiveerd arrest uitspraak gedaan in de zaak van *C. van Risse*, tegen een arrest van het provinciaal gerechtshof van Limburg.

De Raad heeft in de eerste plaats verworpen de drie eerste middelen van cassatie, gericht tegen de incidentele arresten.

Met betrekking tot het principale punt, of namelijk het namaken van Cassati-Arresten, wettigen eenige

hebbende in het koninkrijk Pruisen, onder het bereik van art. 134 C. P. valt, heeft de Raad het arrest van het hof van Limburg gecasseerd; op grond dat dat artikel niet op papieren munt van toepassing is; dat volgens het Franche spraakgebruik onder *monnaie* verstaan wordt munt, uit metaal zamengesteld; dat artikel 134 dienvolgens ten deze verkeerd is toegepast; dat echter de daad daarstelt valsheid in onderhandsch geschrift. De Raad heeft dan ook, ten principale recht doende, den requirant daaraan schuldig verklaard en hem veroordeeld tot 10 jaren reclusie, tentoonstelling, brandmerk en 50 boete en de kosten der voorziening in casatie tegen het principale arrest te dragen door den staat. (W. v. h. R.)

Rotterdam, 5 oct. Ter vervulling van de bestaande vacature bij de Nederduitsche hervormde gemeente alhier, zijn gisteren, uit het vroeger medegedeelde zetal van predikanten, door den Eerw. breeden kerkeraad op het drietal geplaatst: d. d. J. J. Prins, th. dr., te Alkmaar; J. F. Kuyper te Middelburg, en J. A. D. Molster te Utrecht.

Gorinchem, 5 oct. Heden nacht, omstreeks 1 ure, werden er op het buitengoed Schoonzicht, onder de gemeente Arkel, aan den straatweg van hier naar Utrecht, nabij den Arkelschen dam gelegen, en bewoond door den heer en mr. A. van Hoey Jr., burgemeester dezer stad, pogingen aangewend, om, met geweld, van buiten een glasraam open te breken; nadat dit enigzins gelukt was, werd er eene biesen mat onder geschoven en die in brand gestoken. Naauwelijks had men hiervan in huis iets ontdekt, of er werd gebeld en geroepen: *er is brand*. De huisdeur geopend zijnde, vertoonde zich daar iemand, in eene boezeroen gekleed, die zich aanbod, om den brand te helpen blusschen, waarin hij dan ook zeer bedrijvig was, hoewel hij tevens onderscheidene pogingen aanwendde, om de kaarsen mede uit te blusschen. Intusschen had de heer van Hoey zich naar boven begeven, ten einde eene kassette, met eene aanzienlijke waarde aan effecten, juweelen en goud, in veiligheid te brengen; doch pas had hij dezelve in een benoude-vertrek op tafel gezet, of de voormelde persoon vat het kistje op en kiest daarmede het hazenpad. Onverwilt werd nu door den eigenaar een knecht te paard herwaarts gezonden, waarop de commissaris van politie dezer stad zich ijlings naar Schoonzicht begaf en alle de ter zijner beschikking staande politiedienaars naar de onderscheidene veeren zond, welke deze waard omgeven, ten einde den dader, zoo deze zich daar vertoonen mogt, aan te houden; en wel met dat gelukkig gevolg, dat deze, welken men bij zijne aanhouding ontdekt heeft te zijn zeker Frans Swindser, die laatst moet gediend hebben bij de rijdende artillerie, en daarvan gedeserteerd zijn, door de activiteit van onze politie reeds heden morgen te Hardinxveld is aangehouden, waar hij voornemens was op de Heusdensche stoomboot te wachten, ten einde zich daarmede naar Rotterdam te begeven. De dief had, toen hij aangehouden werd slechts voor eenige duizende gulden aan juweelen en goud bij zich, hebbende hij de effecten, waarvan hij de waarde niet kende, in het kistje gelaten, en dit, op eenigen afstand van de plaats, waar de diefstal gepleegd was, in eene heg, aan den dijk geworpen. alwaar het dan ook door den conducteur eener diligence gevonden en reeds omstreeks tien ure bij den eigenaar teruggebracht is. De brand, welke van weinig betekenis moet geweest zijn, was men reeds spoedig meester, zoodat daardoor geene beduidende schade is aangebragt.

Utrecht, 4 oct. Onze stad is op dit oogenblik vervuld met het gerucht eener ijzingwekkende misdaad, welke, zoo dezelve bewaarheid wordt, door den heer van Stenis, logementhouder op het Vreeburg, ridder van het legioen van eer, vroeger chirurgijn der 2de klasse bij het leger van Napoleon, zoude bedreven zijn. Men verhaalt, namelijk, dat de heer van Stenis aan zijn reeds bejaarden oom, den heer Mouthaan, rentenier, wonende op de Prinsengracht te 's Gravenhage, vroeger logementhouder te Zeist, verleden vrijdag eene pastei zoude toegesonden hebben, gelijk hij gewoon was meermalen het een of ander gebak aan zijnen oom ten geschenke te geven. De pastei werd door den heer Mouthaan ontrangen en genuttigd met zijne vrouw en dienstmeid. Spoedig daarop werden alle huisgenooten ongesteld, en den heer Mouthaan overleed den volgenden nacht, in den onderdom van 82 jaren. Zijne 70-jarige vrouw en dienstmeid zijn, volgens de laatste berichten, nog in leyen, doch in eenen hoogst zorgelijken toestand. Intusschen had de heer van Stenis zich naar 's Gravenhage begeven, om, gelijk hij heeft opgegeven, zijnen oom, die bij de zaak van den heer van Dam geïnteresseerd was, daarover te spreken, en schreef gisteren naams naar huis, dat zijn oom ongesteld was gewor-

den. De politie echter kreeg vermoeden op den heer van Stenis, die in arrest genomen werd, terwijl het later bleek, dat de pastei vergiftigd was geworden. Van deze pastij, eene zoogenaamde kicken-pastei, is de ragout door den kok Rosenberg alhier aan het huis van den heer van Stenis bezorgd geworden, en daar aan huis in de korst gedaan, welke door den banketbakker Dents vervaardigd was; vervolgens is de pastei verzonden met de diligence van de firma van Gend en Loos, welke aldaar afrijdt.

De heer van Stenis heeft reeds verscheidene verhooren ondergaan, en is in persoon bij de lijkopening tegenwoordig geweest. Ook zijne vrouw is door den regter-commissaris alhier verhoord geworden, doch heeft verklaard, dat zij zelve nog de ragout der pastei geproefd had, voor dat dezelve verzonden werd, zonder dat zij eenig letsel hiervan bekomen of gevoeld had.

Wij hopen eerlang in staat te zijn, onzen lezers meer omstandige en zekere berichten, nepens deze afgrijpselijke misdaad, mede te deelen. (Utr. Avondbl.)

Arnhem, 6 oct. Ons kiescollegie is heden vergaderd geweest ter vervulling van de vacerende betrekking van lid van den stedelijken raad, opengevallen door het overlijden van de heer mr. J. Weerts. Van de 30 leden waaruit ons kies-collegie is zamengesteld, waren er slechts 24 tegenwoordig. (Wij hopen, dat de 6 ontbrekende leden om voldoende redenen afwezig zijn gebleven, en dit niet een gevolg van gebrek aan belangstelling is.) Na de loting bleven overig de heeren A. G. Vischer Bouricius, J. J. van Hasselt, J. E. van Ommeren, G. van Eck, jhr. W. P. A. Teding van Berkhout, Hoffman van Hove (eerst nu kiezer geworden) jhr. H. W. van Rappard, G. van Riemsdijk, J. A. Troost, J. Coers, J. M. de Kempenaer en A. van Goor.

Bij eene eerste stemming verkregen de heeren H. J. van Gennep 4, W. H. Taaij 2, Verkerk Pistorius 3, G. J. IJssel de Schapper 1, en P. J. Evschenk Busgers 2 stemmen.

Bij eene tweede stemming vereenigden de heeren H. J. van Gennep 7, en Verkerk Pistorius 5 stemmen op zich; zoo dat de heer en mr. J. H. van Gennep, lid van het kies collegie en agent van het domein, tot lid van den raad is benoemd.

Een betreurenswaardig voorval heeft er dezer dagen plaats gehad op den weg tusschen Wesel en Alphen. Een daglooner, van wien men zegt, dat hij besonken was, kwam van Wesel en ging naar zijne woning, niet ver van Xanten. Het loopen moede, trachtte hij een rijtuig, dat hem vooruit reed, te bereiken, en er achter op te springen. Met veel moeite gelukte hem dit, doch hij geraakte met zijn eene been tusschen een der wielen, terwijl het rijtuig voortreed. Bewusteloos viel hij er af en bleef zoo, wie weet hoe lang, op den weg liggen. Eindelijk kwam hij weder bij en begon om hulp te roepen. Opgenomen, werd hij aan het niet ver van daar verwijderde tolhuis binnengebragt, en zond men inmiddels om geneeskundige hulp naar Xanten. Een heelmeester begaf zich met den vrederegter dadelijk naar den ongelukkige; maar even buiten Xanten gekomen, stieten zij op het been van den man, dat hem onder het rijden afgedraaid was. Hoe doelmatig de geneeskundige hulp ook werd aangewend, was zij echter vruchteloos, daar de patient reeds den volgenden ochtend, door het bloedverlies en onder hevige pijnen, is bezweken! — Een waarschuwend voorbeeld voor velen, en vooral voor jongelieden, die zich soms al te roekeloos wagen, om achter op rijtuigen te klimmen.

Ingezonden stukken.

Aan de Redactie der *Arakemsche Courant*.

» Fanatics may vituperate who promulgate the unpalatable truth, but such is, undeniably, the result of that has followed Emancipation, and to such consequences will foreign nations look, when they speculate upon the risk of imitating the example of Great Britain.»

(Vervolg van no. 195.)

En wat nu is de oorzaak van dien schrikbarenden achteruitgang? De volstrekte tegenzin, of onwil van den neger tot arbeid in het algemeen, en veldarbeid in het bijzonder, hetwelk de dagloonen, door het toenemend gebrek aan arbeiders, zoo onmatig hoog doet stijgen, dat de planter, die niet in staat is met die hoge dagloonen zijne gronden te bewerken, genoodzaakt is die te verlaten, hetwelk reeds op vele plaatsen heeft plaats gehad en in het vervolg hand over hand zal toenemen. De *Times* — een voor de afschaffing der slavernij ge-

stemd en het tegenwoordige kabinet, waarvan lord STANLEY lid is, toegedaan blad op dien benardien toestand zinspelende, maakt de volgende aanmerkingen op de aanspraak van lord STANLEY, bij gelegenheid dat die minister aan het Lagerhuis een comité verzocht, om den toestand van de Westindische koloniën te onderzoeken (7). — » Ondertusschen bestaat er een zeker kwaad, hetwelk uit de emancipatie gesproken is, en dat is het verderf, of het naderend verderf van de planters. Wat van de twintig millioenen (ponden sterling) is geworden, die bestemd zijn, om hun de schade te vergoeden van deze gewichtige daad, weten wij niet; maar het schijnt toegestemd te worden, dat zij (de planters) tot een' bekrompen toestand gebragt zijn, die hen, welke verantwoordelijk zijn voor hunne tegenwoordige gesteldheid, wel in degelijke verlegenheid moet brengen. Lord STANLEY stelde den toestand van hunne zaak voor als slechts eene uitzondering makende op het gelukkig gevolg, waarmede in het algemeen zijne poging bekroond was; maar hij was desnoetemin opregt genoegd, eene getrouwe en geheele opening hunner zaak te geven, die er zekerlijk enigzins kommerlijk uitziet: — » De planters, » zeide hij, » hebben geen andere uitkomst, » onkosten moeten maken in de aankweeking hunner » taadjes, door het gebrek en de schaarsheid aan veldar- » beiders, daar deze hunnen tijd aan hunne eigene hoe- » ven besteden, doordien zij eigenaren van land zijn ge- » worden in plaats van slechts arbeiders te woen. Het ge- » volg hiervan was, dat de planters gedwongen werden » buitensporige en geweldig hooge dagloonen te betalen, » en volgens het bericht, dat hij ontvangen had, geloofde » hij, dat in verscheidene koloniën de dagloonen en de » onkosten, in het bebouwen van de gronden, zoo buitensporig groot waren, dat, indien er geen hulpmid- » del werd beraamd, het onmogelijk zou zijn voor de » eigenaars, voort te gaan met de aankweeking hunner » plantaadjes.... De uitdrukking van lord STANLEY's » gevoelens, » vervolgt de *Times*, » zal niet te sterk » bevonden worden, wanneer de daadzaken, die dit be- » werkt hebben, worden bijgebragt. Het schijnt, dat op 62 suikerplantaadjes, sedert den 1sten januari tot den 31sten oktober 1841, het werkelijk verlies voor de eigenaars 874,000 dollars bedroeg, en tot december 983 000; en, na een uitschot van niet minder dan 1,295,000 dollars, lijdt de planter gevolgelijk een suiver verlies van drie vierde van het geld, besteed aan de bebouwing van zijne plantaadje. Dit is derhalve regtstreeksche ondergang en leidt, met verbazenden spoed, indien men zich op gouverneur LICHT kan verlaten, tot dierzelfer natuurlijken uitlag: — lang te voren voorzien door scherpsinnige lieden, op de plaats aanwezig — de overgang van de eigendommen van die eilanden in de handen van de gekleurde bevolking.»

In den *Manchester Courier*, dd. 15 januari ll., leest men ook, dat in eene bijeenkomst, te Demerary gehouden, ten einde den gedrukten toestand van het suikerteelende en suiker-fabricerende belang in overweging te nemen, het gebleken was, dat op 60 plantaadjes de gemiddelde onkosten voor het maken van ieder vat suiker 98 dollars en 81 cents bedroeg, terwijl de prijs van Demerarysche suiker, door elkander gerekend, op de Engelsche markt niet meer dan 18 p. st. bedroeg, of, tegen 4 sh. 2 dr. per dollar, 86 dollars en 40 cents.

Dat het eene erkende daadsaak is, dat de dagloonen buitensporig hoog opgevoerd zijn, blijkt uit het relaas, door gouverneur LICHT (den man, waarvan lord STANLEY zegt, dat hij niet verdacht kan worden van eenszijdigheid jegens de planters) van een districts-bezoek op zijnen last uitgeoefend, aan den minister van koloniën toegesonden: — » Op de plantaadje *Greenfield* waren tien arbeiders bezig aan het uideelven van greppels, waarvoor zij, circa vijf uren in den achtermiddag, 1½ dollar verdiend hadden, dat is 6 sh. en 3 dr. Engelsch (f 3.75!)

De volgende advertentie komt ook voor in de *Guiana Times* van 19 maart 1841: — » Aan arbeiders. Vier gulden per dag, mondbehoefte, rum, en nu en dan portier, zal gegeven worden aan 15 of 20 arbeiders of vrouwen, tot het wieden en schoonmaken van het Lamaha kanaal en deszelfs oevers. Te bevragen bij s. nouwenaar, op de plantaadje *Missingen*.»

In eene memorie van planters, kooplieden, en andere in de koloniën betrokkenen, vindt men de volgende zinsnede: — » Uw rekwestanten beweren eerbiediglijk, dat deze tot ondergang leidende toestand toe te schrijven is aan

(7) Het was lord STANLEY, merk dit op lezer, die vroeger, als lid van een vorig ministerie, de emancipatie-bill aan het parlement voordroeg, en dien nu het lot te beurt valt, om tegen zijn voorgedragen maatregel hulp in te roepen. De nood moet dus hoog gestegen zijn.

de onmogelijkheid om de bearbeiding van hunne plantaadjes tegen redelijken en billijken prijs te verkrijgen; en dat, terwijl de groote maatregel van de vrijstelling der negers, welke beloofde » het welzijn van de geëmancipieerde slaven te verbinden met het belang van de eigenaars, » aan de destijds nog zijnde slaven het volle genot van hunnen vrijdom gewaarborgd heeft, het tevens aan hen het monopolie heeft gegeven van het werk, zonder de wederkeerige verplichting van diensten, geëvenredigd aan hunne dagloonen; en gevolglijk geheel mislukt is om het belang van de eigenaars en kapitalisten te beschermen; integendeel, daar het lui en vadsig gedeelte van de bevolking, hetwelk niet meer dan twee à drie dagen in de week werkt, hetwelk genoegzaam is voor hun onderhoud, — daar de ijverigen spoedig zoo veel geld verdienen om land te koopen, met welks bebouwing zij dan alleen werkzaam zijn, — daar het grootste gedeelte van het vrouwelijk geslacht ophoudt in het veld te arbeiden, — en de zeer verontrustende daadzaak, dat weinige, indien al eenige, van de in 1827 geborene kinderen, zich tot veldarbeid willen verbinden, in het geheel bedrag van effectiven arbeid hetwelk verkrijgbaar is, zelfs tot buitensporige gemonopoliseerde prijzen, zoo gering en beperkt, dat de plantaadjes op geoordelei wijze bebouwd kunnen worden om eenig voordeel op te leveren.

Het blijkt dus uit het hiervoren bijgebrachte, dat de producten, sedert de geheele vrijstelling der negers, regelmatig en met verdubbelden tred afgenomen hebben; — dat dit is toe te schrijven aan den onwil van de vrijgemaakte negers tot geregelden arbeid; — dat die weerzin eens onmatige hoogte in het dagloon veroorzaakt heeft; en dat dat dagloon zoo buiten alle verhouding hoog is, dat de grondeigenaars met groot verlies hunne plantaadjes bewerken.

Zal het nu nog noodig zijn, na zulk eene werkelijke mislukking van de emancipatie, — gevoegd bij hetgeen het kostbare Sierra-Leone, en het in beschaving en voorspoed teruggaande St. Domingo bewezen heeft (8) — het onuitvoerlijke van de afschaffing der slavernij in de producten uitvoerende Westindische koloniën verder aan te toonen?

Het is te vreesen, dat bij velen die overtuiging geen ingang zal gevonden hebben, en deze nog steeds zullen vragen: — waarom toch zou de arbeider in de West niet, even als elders, dagelijkschen arbeid verrigten? Aan hen zal ik antwoorden, dat de mensch niet langer, of ten minste niet meer werkt, dan vereischt wordt om aan zijne behoefte, zoo wel natuurlijke als kunstmatige, te voldoen; en dat in de Westindien de begeerte naar die kunstmatige behoefte zoo gering is, en de middelen tot bevrediging der natuurlijke behoefte zoo zeer binnen een ieders bereik liggen, dat regelmatige nijverheid of productieve arbeid niet te verwachten is. Want in dat klimaat is voedsel verkrijgbaar met geringen arbeid, kleding is er bijna niet noodig, en eene zeer lichte woning is voldoende om tegen ongestadig weer beschutting te vinden.

Maar, zullen anderen welligt vragen: — bestaan er dan geen beweegredenen, die den mensch tot verbetering van zijnen toestand nopen? Welke beteekenis, zal ik vragen, hecht men aan dit woord? Is het denkbeeld van een Hollander hier overeenkomstig met dat van een Italiaan, Fransman of Spanjaard? Indien er eene algemeene beteekenis bestaat van het verbeteren van onzen toestand, die op alle standen der samenleving toepasselijk is, van den wilde af tot den meest beschaafde, is het dat van gemak te genieten. Eenige weinigen in Holland, als ook in Engeland, zullen de middelen voor het doel nemen, en uit gewoonte en hebsucht geld zoeken te verkrijgen uit liefde voor het geld; maar bij de groote meerderheid is het doel van geld; zijne dagelijksche behoeften te bevredigen en zich gemak te bezorgen. Zij die zonder geld verkrijgbaar, dan zal de mensch zich weinig gezind toonen, om te werken alleen uit liefde voor het werk, en zich die stellige genoegens onthouden, die in zijn bereik liggen. Overal, waar er groote ongelijkheid bestaat tusschen de overtollige opbrengsten van den arbeid en het dagelijksch onderhoud, zal werkeloosheid en luiheid de plaag van het land zijn. Dit kan slechts alleen verholpen worden door het op een hoogen trap invoeren van kunstmatige behoefte; maar de ondervinding heeft overal bewezen, hoe moeilijk het is den onbeschaafden mensch smaak te doen verkrijgen voor hetgeen hem toetschijnt lastige en overtollige gemakken van het beschaafde leven te zijn. Dat dit alles meer toepasselijk is op den pas vrijgemaakten en van gedwongen arbeid verlost neger, en de luchtstreek waarin zijne vrijstelling de proef ondergaat, zal wel iedereen gevoelen.

(8) Officiële rapporten doen zien, dat de uitvoer, die te St. Domingo op 140,189 831 pond suiker is opgevoerd geworden, in 1830, op slechts 2020 pond gedaald is. Een vat, om te beproeven of hunne suiker op de Engelsche markt verkoopbaar was.

Wat den grond betreft, die is, over het algemeen, en voornamelijk in Britsch, en dus ook in Hollandsch Gujiana, zoo overvloedig milddadig, dat op vele plaatsen nimmer bemesting noodig geacht, en schaars eenige omwerking vereischt wordt (9): ten minste, in de beide Gujianas, wordt meest nimmer gebruikt, en het enkele omspitten van den grond heeft, op zijn vroegst, om de drie of vier jaren plaats; terwijl het algemeen erkend is, dat er hoogstens drie dagen arbeid in iedere maand vereischt worden voor een gansch jaar voorraad. Reken men nu, dat beide koloniën in vruchtbaarheid overvloedig (10), dan zal men beseffen hoe hoogst moeilijk gestadig vrijwillige arbeid aldaar te verkrijgen zal zijn. En hierover moet men voltrekt kunnen beschikken om de suiker-cultuur met vrucht te kunnen voortzetten; daar bovenal het fabriceren van dat produkt, gelijk een werktuig door eene drijfveer, door eene hand bestuurd moet worden. Want er bestaat zulk een groot verschil tusschen de vele werkzaamheden van het fabriekaat, dat, indien het aan een ieder is overgelaten (hetgeen met de schaarsheid aan arbeid noodwendig het geval wordt) zijne werkzaamheden te kiezen, allen zullen trachten zich aan het zwaarste werk te onttrekken. En daar men het met stoom nog niet zoo ver gebracht heeft om allen handen-arbeid te vervangen, kan men zonder stokers en kokers het sap van het suikerriet niet tot suiker brengen. (Vervolg hierna)

(9) Demerary and Trinidad; and of the former I would fain say a few words. It is amongst the most promising and important, of our possessions, — of boundless extent for the cultivation of sugar, coffee and cotton, with a teeming and prolific soil, that needs hardly to be upturned, to produce accordingly.

(The present condition of British West Indies by HENRY MORSON.)

(10) Gezamenlijk, zoo niet elk afzonderlijk, bezitten zij uitgestrektheid van vruchtbaren grond genoeg om geheel Europa met koloniale producten te voorzien.

Advertentiën.

Men is voornemens in het Logement, de Arend, te Apeldoorn, ten overstaan van den Notaris J. MULLER, op den 27sten October 1842, des morgens ten 10 ure, voorloopig, hetzij tot blijvend gebruik, hetzij tot slooping, te veilen, om 14 dagen daarna, zijnde op den 10den November eerstkomende, terzelfder ure en plaats, finaal te verkoopen:

Twee aan het bevaarbare kanaal, te Apeldoorn, (in Gelderland) allervoordeligst gelogene, door één Molenhoofd verbondene en door overvloedig water gedreven wordende PAPIER-FABRIJKEN, de Vlijt genaamd, voorzien van WRIJF- en HAMERBAKKEN enz., 12 ARBEIDERS-WONINGEN en 14 Bunders BOUW- en WEILAND.

Eene STOOMMACHINE van hooge draking en 6 paardenkracht. Vier STOOMKETELS van 24 paardenkracht. Eene complete MACHINE tot vervaardiging van eindeloos Papier, met daaraanluitende MACHINE, tot snijding van Papier in verlangd formaat.

Twee zeer groote STOFKUIPEN en andere WERKTUIGEN. Eene HYDRAULIEKE PERS.

Eene daarbij, afzonderlijk en aangenaam gelogene BUITENPLAATS, bestaande in een voor weinige jaren nieuw en hecht gebouwde, spatieuse HEEREN-HUIZING, zoowel voor ZOMER- als WINTER-VERBLIJF bijzonder geschikt, voorzien van 14 ruime, Belangene en meest Geplafonneerde VERTREKKEN, BADKAMER, KEUKENS, DOMESTIEKEN-KAMER, vier bekluisde KELDERS, verdere GEMAKKEN, besloten DAK, UURWERK en twee KLOKKEN; voorts KOETSUIZING, STALLINGEN, BROEIJERIJ, MOESTUIN, beplant met sijne VRUCHTBOOMEN, BOOMGAARDEN, voorzien van VIJVERS, stroomend WATER, beplant met hoog opgaande BOOMEN, Engelsch en ander PLANTSOEN, smaakvol aangelegd, en doorsneden met keurige PARTIJEN en WANDELINGEN; voorts eene daarin gelogene BOUWPLAATS, te zamen eenen inhoud hebbende van 59 Bunders.

TE HUUR.

tegen 22 Februarij aanstaande,

Een BUITENVERBLIJF, met 2 BENEDEN- en 3 BOVEN-KAMERS, KEUKEN, KELLER, STALLING, TUIN, WANDELINGEN, uitmuntende VISSCHERIJ en twee afgepaalde JAGTEN, elk over meer dan 250 Bunders, gelegen aan het Rivierje de Berkel, tusschen Zutphen en Lochem en op een half uur afstand van den Grindweg naar eerstgenoemde Stad. — Te bevragen bij den Heer ARENDSSEN de WOLFF, te Lochem.

† † † De Leden van het GELDERSCH DEPARTEMENT DER MAATSCHAPPIJ ter bevordering van Nijverheid, te Arnhem, worden bij dezen opgeroepen tot het honden eener Vergadering, op Woensdag den 12den October 1842, des namiddags ten 1 ure, in het locaal der groote Sociëteit aldaar.

BERIGT AAN DEN HANDEL.

De Ondergeteekende berigten bij deze aan den Handel, dat de Heer R. H. VAN SOMEREN door aankoop Eigenaar is geworden hunner LOODWIT-FABRIJK, aan den Goudschenweg alhier, en recommanderen mitsdien bovengemelden Heer in de begunstiging hunner Correspondenten.

Rotterdam, den 31sten Januarij 1842.

VAN OORDT, LAMBERT & Co.

† † † Overeenkomstig bovenstaand berigt, tijdens den daarin vermelden aankoop en overneming der Fabriek-gereedschappen aan mij afgegeven, heb ik thans de eer aan den Handel bekend te maken, dat ik, volgens daartoe van de Edel Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten der provincie Zuid-Holland onlangs verkregen concessien, bezig ben, om bij gemelde Loodwitmakerij aan te bouwen eene Fabriek van LAKMOES, BLAAUWSELS, BERLIJNSBLAAUW, BERG, BLAAUW, CHROMAATGEELEN, GROEN, KUNST-POTASCH, enz., als mede dat ik in de aangrenzende Gemeente Kralingen heb opgericht eene Fabriek van LAKKEN, VERNISSEN, enz. enz.

Den 2den Januarij aanstaande zullen Kantoor en Magazijn worden geopend op den Goudschenweg, N. 86, alhier.

Rotterdam, den 3den October 1842.

R. H. VAN SOMEREN.

NEDERLANDSCHE STOOMBOT-MAATSCHAPPIJ.

Gedurende den lagen Waterstand vaart de bijzonder vlotgaande Stoomboot de Maas, Van Arnhem naar Rotterdam: elken Maandag, en Donderdag des morgens ten 9½ ure. Van Rotterdam naar Arnhem en Keulen en Mentz: Dingsdag en Vrijdag des morgens ten 7 ure.

RIJN- en IJSEL- STOOMBOT-MAATSCHAPPIJ.

Dienst voor de maand October 1842, zoolang de lage waterstand aanhoudt. Van Keulen naar Emmerik: Zondag, Dingsdag, Woensdag en Vrijdag, des morgens ten 10 ure. Van Emmerik naar Arnhem: Maandag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, des morgens ten 7 ure. Van Arnhem naar Emmerik: Maandag, Woensdag, Donderdag en Zondag, des middags ten 2 ure. Van Emmerik naar Keulen: Maandag, Dingsdag, Donderdag en Vrijdag, des morgens ten 6 ure. Er blijft intusschen dagelijks gelegenheid tot het vervoeren van Goederen langs den geheelen IJssel en naar Amsterdam. Nadere informatiën ten Kantore van Heeren Agenten.

GAZETTE DES TRIBUNAUX.

Om dagelijks te verschijnen en in alles gelijk aan de Fransche Editie, f 9 voor Amsterdam; f 10 franco buiten's lands, voor drie maanden; bij SCHOIJER, Nieuwendijk, te Amsterdam. De uitgave van de zoo beroemde Gazette des Tribunaux, alwaar circa 40.000 intekenaars op zijn, zal met Januarij eerstkomende hier opnieuw herdrukt worden tegen den bovenstaanden prijs, die nauwelijks de helft van de Fransche Editie uitmaakt. Men verzoekt diegenen, welke genegen zouden zijn intekening op de Gazette te nemen, zulks voor een 15den November te willen doen door franco-brieven; naam en woonplaats duidelijk.

* * Bij J. AZ. DOIJER, Boekhandelaar te Arnhem, ziet het licht en is aan de voornaamste Boekhandelaren in commissie verzonden:

DE PSALMEN in vol accord gezet voor Piano-Forte of Orgel.

1ste Aflevering, Psalm I tot XXIV. Prijs f 1.25. Met nog 4 Afleveringen zal dit Werk compleet zijn, zal aan hen, die zich voor het geheele werk verbinden, generale Titel gratis afgegeven worden.

Dit werk is geheel ingerigt ten dienste van zijne Protestantische Landgenooten, en tevens zeer dienstbaar voor Eerstbeginnende Organisten, terwijl hetzelfde geheel voldoet in de behoefte van GODSDIENSTIGEN HUIZINGEN, wier leden de Piano-Forte bespelen.

Bij eene gunstige ontvangst van de Eerste Aflevering stelt de Uitgever zich voor, ook van de Evangelische Gezangen eene dusdanige bewerking te bezorgen, welke even als de nu uitgegevene Psalmen, zal plaats hebben onder medewerking en opzigt van bevoegde Meesters.

Waterhoogte te Arnhem

Den 7 Oct. 1 El 0 Palm 0 Duim; gew. 2 Duim; gov. 2 Duim

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker